

“බුද්ධි කලමිඳනයක නවමු මග”

ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවා

විවෘත / සීමිත තරඟ විභාගය
SLAS (OPEN / LIMITED)

3

සුවිශේෂී සම්මන්ත්‍රණ මාලාව

2017 පෙබරවාරි 25 සෙනසුරාදා ඹෛරලේද YMBBA හිදී

**2017 පෙබරවාරි 26 ඉරිදා ඹෛරලේද කේර විද්‍යාලයේදී
පෙ.ව. 9.00 සිට ප.ව. 3.00 දක්වා**

අන්තර්ගතය	පිටු
★ සාමාන්‍ය බුද්ධිය SLAS / 2017/IQ/03	01-05
★ සාමාන්‍ය දැනීම SLAS / 2017/GK/01	06-12
★ සාමාන්‍ය දැනීම - අමතර කියවීම SLAS / 2017/GK/EX/02	13-16

දෛනික සම්පත් දායකත්වය

ප්‍රධාන ආරාධිත දේශිකා :

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු මහත්මිය

අැතුළු

ප්‍රවීණ ආචාර්ය මණ්ඩලයක්

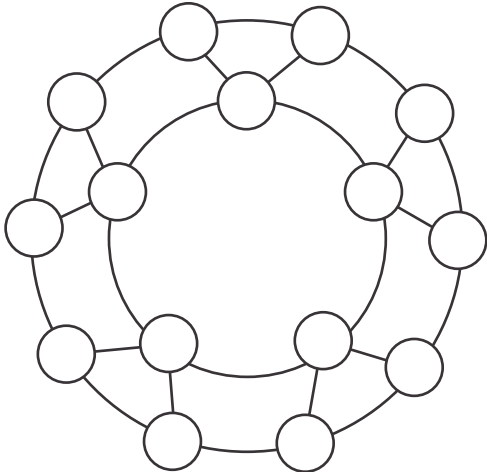
වැඩි විස්තර 0777 356968, 0716 364525

“බුද්ධි කලමිඛනයක නවමු මග”
ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවා විවෘත/ සීමිත තරග විභාගය

බුද්ධි පරීක්ෂණය

සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- ❖ පහත රූපයේ කුඩා වෘත්ත පහළොවක් ඇත. එක් එක් වෘත්තය තුළ අංක 1 සිට 15 දක්වා අනුගාමී සංඛ්‍යා ලිවීමට පහත උපදෙස් අනුගමනය කරන්න.
- ♦ එක් වෘත්තයක් තුළ ඇති සංඛ්‍යාවක් කිසිසේත් ම වෙනත් වෘත්තයක් තුළ නො තිබිය යුතු ය.
- ♦ ඇතුළු කවය තුළ අනුගාමී සංඛ්‍යා පහක් තිබිය යුතු ය.
- ♦ ඇතුළු කවයකට යා කර ඇති පිට කව දෙකෙහි සංඛ්‍යාවල එකතුව ඇතුළු කවයේ සංඛ්‍යාව මෙන් දෙගුණයක් විය යුතු ය.

කමිටු පත් කිරීම සම්බන්ධ පහත ගැටළුවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- ❖ හය දෙනෙකුගෙන් යුතු ක්‍රීඩා කණ්ඩායමක් ඇත. එම කණ්ඩායමෙන්,
01. තරඟයකට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා තරඟකරුවන් දෙදෙනෙකු තෝරා ගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
 (.....)
 02. අතිරේක ක්‍රීඩකයකු ද අවශ්‍යව ඇති බැවින් තිදෙනෙකු තෝරාගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
 (.....)

03. හතර දෙනෙකු තෝරා ගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
 (.....)
04. පස්දෙනෙකු තෝරා ගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
 (.....)

❖ **AZ INDUSTRY** නම් එක්තරා රෙදිපිළි වෙළඳසලක අලෙවි කිරීම සඳහා ඇති නිශ්පාදනවල මිල ගණන් සටහන් කොට ඇත්තේ රහස් අකුරු ක්‍රමයක් පදනම් කොටගෙන ය.

උදා : රුපියල් 1250 = YDZA
 රුපියල් 3400 = YYNI

එය පදනම් කොටගෙන අසා ඇති පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ඉදිරියේ ඇති තිත් ඉර මත ලියන්න.

05. රුපියල් 5490 දක්වන්නේ කෙසේ ද?
 (.....)
06. රුපියල් 7380 දක්වන්නේ කෙසේ ද?
 (.....)
07. රුපියල් 63985 දක්වන්නේ කෙසේ ද?
 (.....)
08. UUDIA වටිනාකම කීය ද?
 (.....)
09. එක් නිශ්පාදනයක මෙසේ සටහන් කොට තිබුණි.
 "UUI-UA% වට්ටමක් දිය හැකි ය."
 එය විකිණිය හැකි අවම මිල කීය ද?
 (.....)

❖ එක්තරා ආර්ථික විද්‍යාඥයකු විසින් සොයාගන්නා ලද සිද්ධාන්තයක් පහත දැක් වේ.

$$\begin{array}{r}
 \text{අ ල ස ක ම} \\
 + \quad \text{ක තා ව} \\
 + \quad \text{ක තා ව} \\
 \hline
 \text{දී ලී දු ක ම}
 \end{array}$$

අකුරු වෙනුවට සුදුසු ඉලක්කම් ආදේශ කිරීමෙන් ඉහත සිද්ධාන්තය සත්‍ය බව පෙන්වා දිය හැකි ය. අකුරු වෙනුවට යෙදිය හැකි ඉලක්කම තිත් ඉර මත ලියන්න.

- 10. ම =
- 11. ව =
- 12. ක =
- 13. තා =
- 14. ස =
- 15. දු =
- 16. ල =
- 17. ලී =
- 18. අ =
- 19. දී =

❖ අට දෙනෙක් ගෙන් යුතු කණ්ඩායමක් ඇත. ඉන්,

- 20. තුන් දෙනෙක් ගෙන් යුතු කමිටුවක් තෝරාගත යුතුව ඇත. කමිටුව තෝරා ගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
(.....)
- 21. මෙම දස දෙනා අතරින් දෙදෙනකු මිතුරන් වන අතර ඔවුහු තනි තනිව කමිටුවට සහභාගි වීම ප්‍රතික්ෂේප කරති. ඒ ආකාරයට සෑදිය හැකි හතර දෙනාගේ කමිටු සංඛ්‍යාව කීය ද?
(.....)
- 22. මෙම දසදෙනා අතරින් දෙදෙනෙක් අමනාපව සිටින බැවින් එකම කමිටුවකට මෙම දෙදෙනාම පත් කළ නො හැක. එසේ නම් කමිටුවට සාමාජිකයන් තෝරාගත හැකි ආකාර කීයක් තිබේ ද?
(.....)
- 23. සිසුන් 5ක්, ශිෂ්‍යාවන් 4ක් සිටින පන්තියකින් සිසුන් දෙදෙනෙක් සහ ශිෂ්‍යාවන් දෙදෙනෙක් සිටින කමිටුවක් සෑදිය හැකි වෙනස් ආකාර කීයක් ඇත් ද?
(.....)
- 24. සිසුන් 5ක් හා ශිෂ්‍යාවන් 4ක් සිටින පන්තියකින්

අවම වශයෙන් දෙපාර්ශ්වයෙන් එක් අයකු බැගින් වත් සිටින පරිදි හතර දෙනෙක්ගෙන් යුතු කමිටුවක් තෝරා ගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
(.....)

❖ දස දෙනකුගෙන් යුතු කණ්ඩායමක් ඇත. ඉන්,

- 25. හතර දෙනකු ගෙන් යුතු කමිටුවක් තෝරාගත යුතුව ඇත. කමිටුව තෝරා ගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
(.....)
- 26. මෙම දස දෙනා අතරින් දෙදෙනකු මිතුරන් වන අතර ඔවුහු තනි තනිව කමිටුවට සහභාගි වීම ප්‍රතික්ෂේප කරති. ඒ ආකාරයට සෑදිය හැකි හතර දෙනාගේ කමිටු සංඛ්‍යාව කීය ද?
(.....)
- 27. මෙම දසදෙනා අතරින් දෙදෙනෙක් අමනාපව සිටින බැවින් එකම කමිටුවකට මෙම දෙදෙනාම පත් කළ නො හැක. එසේ නම් කමිටුවට සාමාජිකයන් හතර දෙනා තෝරාගත හැකි ආකාර කීයක් තිබේ ද?
(.....)
- 28. සිසුන් 5ක් හා ශිෂ්‍යාවන් 4ක් සිටින පන්තියකින් අවම වශයෙන් දෙපාර්ශ්වයෙන් එක් අයකු බැගින් වත් සිටින පරිදි හතර දෙනෙක්ගෙන් යුතු කමිටුවක් තෝරා ගත හැකි ආකාර කීයක් ඇත් ද?
(.....)

❖ පහත කෙටි ඡේදය කියවා අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

පිප්හිරිහි ඉංග්‍රීසි හමුදා කඳවුරු නිවාස සංකීර්ණයට ඔබ්බෙන් පිහිටි විසිතුරු කැටයමින් යුත් අලංකාර මන්දිරයෙහි නිමිකරු වූයේ බෝමන් හායි පටෙල් නම් මිට්ටෙකි. උඩු අතට කරකැවුණු ඔහුගේ නාසය රයිනෝසිරසකුගේ නාසය වැනි. රන් රිදී නූලෙන් වැඩ දැමූ දිග කබායක් ඇඟ ලා ගත් ඔහු අත දුඹුරු පැහැ වේවැල් සැරයටියක් ද විය. ඉංග්‍රීසින් හා බැරෝඩා මහාරාජා අතර ඇති වූ සුළු සටනේදී හොදින් සිතා බලා නිවැරදි පැත්තට සහය දැක්වීම නිසා තැන්ගත් ලෙස එහි මූතාන්‍ය හමුදා කඳවුරේ අශ්වයින් සඳහා ආහාර සැපයීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව බෝමාන් හායිගේ

පියාට හිමි විය. හමුදාවට වියලි ආහාර ද්‍රව්‍ය සැපයීමේ ඒකාධිකාරය ද අවසානයේ අල්ලා ගන්නා ලද්දේ පටේල් පවුල විසිනි. පියාගේ ඒ ව්‍යාපාරික කටයුතු පුතා අතට පත් වූ පසු ඔහු වඩාත් විශාල වශයෙන් ලාභ ලැබිය හැකි ජාවාරමක් එයට එක්කර ගත්තේ ය. එනම් නගරයේ කිසියම් අනවසර කොටසකදී නගරවාසීන්ට මත්ද්‍රව්‍ය සැපයීමයි.

ආහාර දීමට පත් කර තිබූ සේවකයෙකි.

❖ පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සැපයීම සඳහා දී ඇති රූපය සලකා පිළිතුරු අදාළ තීන් ඉර මත ලියන්න.

ආරෝග්‍ය ශාලාවක නේවාසික රෝගීන්ගේ කාමරවලට අංක යොදා ඇත්තේ මෙසේ ය.

29. මෙම ඡේදයෙන් කියැවෙන්නේ

- (i) ඉන්දියාවේ මහාරාජා කෙනෙක් පිළිබඳව ය.
- (ii) හීනි විරෝධී කුම වලින් ධනවත් වූ මිනිසෙක් පිළිබඳව ය.
- (iii) විරූපි මිනිසෙක් පිළිබඳව ය.
- (iv) සඳුවාර විරෝධී ලෙස ධනවත් වූ පුද්ගලයෙක් පිළිබඳව ය.

- ♦ බිම් මහල සඳහා අංක 1 ද පළමු වැනි මහල සඳහා අංක 2 ද ආදී වශයෙන් එක් එක් මහලට අංකයක් දී ඇත.
- ♦ සෝපානයෙන් ගොස් එක් මහලකට ගොඩ බට පසු දකුණු අත පැත්තට ඇති කාමර වලට ඔත්තේ සංඛ්‍යා ද වම් අත පැත්තට ඇති කාමරවලට ඉරට්ටේ සංඛ්‍යා ද දී ඇත. එක් අතට කාමර දහයකි.

30. පිප්හිටි යනු

- (i) ඉංග්‍රීසි හමුදා කඳවුරකි.
- (ii) බෝමන් හායී ගේ මන්දිරයේ නමයි.
- (iii) ඉංග්‍රීසි හමුදා පාලනය යටතේ පවතින ප්‍රදේශයකි.
- (iv) බැරෝඩා මහාරාජාගේ මන්දිරයයි.

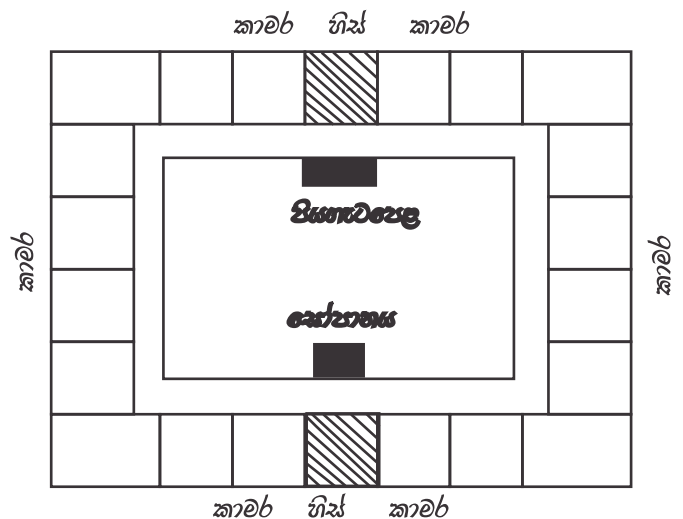
- ♦ කාමර පේලි අතර, සෝපානයට විරුද්ධ පැත්තේ පියගැට පෙළක් ද වෙයි.
- ♦ නිදසුනක් වශයෙන් දෙවැනි මහලේ සෝපානයෙන් ගොස් බැස දකුණට කාමර පහක් ගිය විට ලැබෙන කාමරයේ අංකය 03/09 වෙයි.

31. නිවැරදි වාක්‍යය තෝරන්න.

- (i) ඉංග්‍රීසින් හා බැරෝඩා මහාරාජා අතර ඇති වූ සටනේදී බෝමන් හායී ඉංග්‍රීසින්ට උදව් කර ඇත.
- (ii) ඉංග්‍රීසින් හා බැරෝඩා මහාරාජා අතර ඇති වූ සටනේදී බෝමන් හායී බැරෝඩා මහාරාජාට උදව් කර ඇත.
- (iii) බෝමන් හායී ව්‍යාපාරිකයෙකි.
- (iv) බෝමන් හායී අහංකාර පුද්ගලයෙකි.

32. නිවැරදි වාක්‍යය තෝරන්න.

- (i) බෝමන් හායී මිටි වූවන් කඩවසම් පුද්ගලයෙකි.
- (ii) ඔහු ඉංග්‍රීසි හමුදාවේ සේවය කර ඇත.
- (iii) ඔහු පියාගේ ධනය වර්ධනය කරන්නෙකි.
- (iv) ඔහුගේ පියා ඉංග්‍රීසි හමුදාවේ අශ්වයන්ට

33. කාමර අංක 05/07 පිහිටා ඇත්තේ ගොඩනැගිල්ලේ කී වැනි මහලේ ද?
(.....)

34. රෝගියෙකු බැලීමට ගිය ආගන්තුකයෙකුට උපදෙස් ලැබුණේ මෙසේ ය.

"සෝපානයට නැග 4 වැනි මහලෙන් බැස වමට හැරී කාමර දොරකක් පසු කළාට පසු ලැබෙන කාමරයට යන්න."

එම කාමරයේ යොදා තිබූ අංකය කුමක් ද?
(.....)

35. ඉහත ආරෝග්‍යශාලාවේ පස් වැනි මහලේ සිටි ආගන්තුකයකු පියගැටපෙළ දිගේ මහල් දෙකක් බැස දකුණට හැරී කාමර තුනක් පසු කර ඊලඟ කාමරයට ඇතුළු විය. එම කාමරයේ අංකය කුමක් ද?

(.....)

❖ පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ යකෂ, රාකෂ, නාග, අසුර සහ දේව යනුවෙන් ගෝත්‍ර පහක ජනතාව වාසය කළහ. දිනක් මේ ගෝත්‍ර පහට අයත් මිනිසුන් හතර දෙනෙක් තමන් හමු වීමට පැමිණි රාවණා රජුගේ දූතයෙකුට කරන ලද ප්‍රකාශ දෙක බැගින් පහත දැක්වේ. එකිනෙකා විසින් කරන ලද ප්‍රකාශ අතරින් එකක් සත්‍ය වන අතර එකක් බොරු ය. මේ බව දැන සිටි රජුගේ දූතයාට ඔවුන්ගේ ගෝත්‍රය දැන ගැනීමට අපහසු නො විය. ඔවුන්ගේ ගෝත්‍රයන් වෙන වෙනම සොයන්න.

නාරක : මම අසුර ගෝත්‍රිකයෙක් වෙමි. විහිෂණ යකෂ ගෝත්‍රිකයෙකි.

වෛශ්ණව : මම යකෂ ගෝත්‍රිකයෙක් වෙමි. පුලස්ති රාකෂ ගෝත්‍රිකයෙකි.

පුලස්ති : මම නාග ගෝත්‍රිකයෙක් වෙමි. වෛශ්ණව දේව ගෝත්‍රිකයෙකි.

විහිෂණ : මම නාග ගෝත්‍රිකයෙක් වෙමි. අගස්ති රාකෂ ගෝත්‍රිකයෙකි.

අගස්ති : මම රාකෂ ගෝත්‍රිකයෙක් වෙමි. නාරක අසුර ගෝත්‍රිකයෙකි.

36. වෛශ්ණව :

37. විහිෂණ :

38. නාරක :

39. අගස්ති :

40. පුලස්ති :

❖ පහත දී ඇති ප්‍රහේලිකාවේ විශාල කොටුව තුළ කුඩා කොටු නවය බැගින් වූ නවත් කොටු නවයක් ඇත. එය පුරවා අවසන් කිරීමට පහත කොන්දේසි උපයෝගී කර ගන්න.

(i) කුඩා කොටු නවය බැගින් වූ එක් එක් කොටුවක් තුළ අංක 1 සිට 9 දක්වා ඉලක්කම් නවය එක් ඉලක්කමක් එක් වරක් බැගින් තිබිය යුතුය.

(ii) සෑම තීරයකම අංක 1 සිට 9 දක්වා ඉලක්කම් නවයම තිබිය යුතුය.

(iii) සෑම පේලියකම අංක 1 සිට 9 දක්වා ඉලක්කම් නවයම තිබිය යුතුය.

41. මෙම ප්‍රහේලිකාව නිවැරදිව පුරවා අවසන් වීමෙන් පසුව A යනුවෙන් සංකේත කර ඇති කොටුව තුළ තිබිය හැකි ඉලක්කම විය හැක්කේ

- (i) 1 (ii) 2 (iii) 3 (iv) 5

42. B යනුවෙන් සංකේත කර ඇති කොටුව තුළ තිබිය හැකි ඉලක්කමක් නොවන්නේ

- (i) 9 (ii) 8 (iii) 6 (iv) 12

5			2		9			6
	1	2	8		5			
A			5		6			
1		C	D			E		9
	3	7						
B								
	9	4	1		7			
7					2			1

43. මෙම ප්‍රශ්නලිකාව නිවැරදිව පුරවා අවසාන කිරීමෙන් පසුව 6 ඉලක්කම තිබිය හැකි වාර ගණන වන්නේ

- (i) 1 (ii) 6 (iii) 9 (iv) 12

44. C, D, E යනුවෙන් සංකේත කර ඇති කොටු 3 තුළම තිබිය හැකි ඉලක්කම වන්නේ

- (i) 4 (ii) 3
(iii) 9 (iv) මේ කිසිදු ඉලක්කමක් නොවේ

45. A, E යනුවෙන් සංකේත කර ඇති කොටු දෙක තුළම තිබිය හැකි ඉලක්කමක් වන්නේ

- (i) 4 (ii) 5
(iii) 7 (iv) මේ කිසිදු ඉලක්කමක් නොවේ

❖ එප්පාවල මහා විද්‍යාලයේ කලා අංශයෙහි භූගෝල විද්‍යාව, භාෂාව හා ඉතිහාසය විෂයයන් උගන්වන ගුරුවරු තිදෙනෙක් ද විද්‍යා අංශයෙහි ජීව, භෞතික, ගණිත හා රසායන විද්‍යා විෂයයන් උගන්වන ගුරුවරුන් සිව් දෙනෙක් ද පාලනය භාර ප්‍රධාන හා උප ප්‍රධාන ගුරුවරු දෙදෙනෙක් ද වූහ. ඔවුන් අතරින්,

- ❖ උබයසිංහ ප්‍රධානියා රිසි නො කළේය.
- ❖ එදිරිමාන්නගේ සොහොයුරිය භෞතික ගුරුවරයා හා විවාහ ගිවිසගෙන සිටියා ය.
- ❖ භූගෝල ගුරුවරයා භාෂා ගුරුවරයාට වඩා වයසින් වැඩි ය.
- ❖ හරිස්චන්ද්‍ර සමග ඔහුගේ කාර්යයන් රසායන ගුරුවරයා පාසලට එයි.
- ❖ පද්මනාභ සහ අලගියවන්න නොයෙක් විට ප්‍රධාන ගුරුවරයාට කාලසටහන් සෑදීමට උදව් වෙති.
- ❖ එදිරිමාන්න සහ කලා ගුරුවරු මෝටර් බෝට්ටුවකින් අසල වැවේ විනෝද විමට යති.
- ❖ ප්‍රධාන ගුරුවරයා විවාහ කරගෙන සිටියේ රසායන ගුරුවරයාගේ සහෝදරියකි.
- ❖ අලගියවන්න, හරිස්චන්ද්‍ර සහ උබයසිංහ හැර පාලන අංශයේත් විද්‍යා අංශයේත් සියලු දෙනා සිරිවර්ධනට වඩා වයසින් බාල ය.

❖ පද්මනාභ, උබයසිංහ හා ගණිත ගුරුවරයා මාලදිවයින් බැලීමට ගුවන් ගමනක් අරඹති.

❖ පද්මනාභ, හරිස්චන්ද්‍ර, බණ්ඩාර සහ උප ප්‍රධානියා එකතු වී භෞතික ගුරුවරයාගේ විවාහ මංගල්‍යයට තෑග්ගක් ගැනීමට සූදානම් වෙති.

❖ සිරිවර්ධනට විරුද්ධව බිරිඳ දික්කසාද නඩුවක් පවරා ඇත.

❖ උප ප්‍රධානියාට සහ රසායන ගුරුවරයාට දුරුවෝ දෙදෙනෙක් බැගින් වෙති.

❖ එදිරිමාන්න, පත්මනාභ, ජයසිංහ, භාෂා ගුරුවරයා සහ භූගෝල ගුරුවරයා අවිවාහකයෝ ය. සෙස්සෝ විවාහකයෝ ය.

❖ ගණිත සහ රසායන ගුරුවරු ද බණ්ඩාර ද මෑතකදී ජාතික ලොතරැයියේ සුළු තෑගි දිවූහ.

❖ උබයසිංහ, මානවසිංහ දෙදෙනාගෙන් කෙනෙක් කළා අංශයේ ගුරුවරයෙකි.

❖ ජයසිංහ, බණ්ඩාරට වඩා වයසින් වැඩි ය.

❖ මානවසිංහ බණ්ඩාරට වඩා වයසින් බාල ය.

❖ මානවසිංහ සහ බණ්ඩාර දෙදෙනාම රසායන ගුරුවරයාට වඩා උසින් වැඩි ය.

ගුරුවරු නවදෙනාගේ තනතුරු නිශ්චය කරන්න.

- 46. උබයසිංහ
- 47. එදිරිමාන්න
- 48. හරිස්චන්ද්‍ර
- 49. පද්මනාභ
- 50. අලගියවන්න
- 51. සිරිවර්ධන
- 52. බණ්ඩාර
- 53. මානවසිංහ
- 54. ජයසිංහ

“බුද්ධි කලමිඛනයක නවමු මග”

ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවා විවෘත/ සීමිත තරග විභාගය

සාමාන්‍ය දැනීම

දකුණු ආසියාව හඳුනා ගනිමු.

ඩී. සුමිත් පෙරේරා
අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්)

දකුණු ආසියානු රටවල විශේෂතා

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

මානව සංවර්ධන දර්ශකය

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

මානව සංවර්ධන දර්ශකය හා උපාංග

රට	මානව සං. දර්.
ශ්‍රී ලංකාව	
මාල දිවයින	
ඉන්දියාව	
භූතානය	
බංගලාදේශය	
නේපාලය	
පකිස්තානය	
ඇෆ්ගනිස්ථානය	

සලකා බලන උපාංග

රට	උපකේදි ආයු අපේක්ෂණය	ඒක පුද්ගල ආදායම ppp\$
ශ්‍රී ලංකාව	74.	
මාල දිවයින	76.8	
ඉන්දියාව	68.0	
භූතානය	6 .5	
බංගලාදේශය	71.6	
නේපාලය	6 .6	
පකිස්තානය	66.2	
ඇෆ්ගනිස්ථානය	60.4	

සලකා බලන උපාංග

රට	අපේක්ෂිත පාසල් යා යුතු කාලය	පාසල් යන මධ්‍යන කාලය
ශ්‍රී ලංකාව	13.7	
මාල දිවයින	13.0	
ඉන්දියාව	11.7	
භූතානය	12.6	
බංගලාදේශය	10.0	
නේපාලය	12.4	
පකිස්තානය	7.8	
ඇෆ්ගනිස්ථානය	.3	

කලාපීය තත්වයන්

කලාපය	මානව සං. දර්.	උපතේදී ආයු අපේක්.	ඒක පුද්ගල ආදායම ppp\$
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)	0.686		
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)	0.710		
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)	0.748		
ලතින් ඇමරිකානු හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)	0.748		
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)	0.607		
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)	0.518		

කලාපීය තත්වයන්

කලාපය	අපේක්ෂිත පාසල් යා යුතු කාලය (වර්ෂ)	පාසල් යන මධ්‍යන කාලය (වර්ෂ)
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)	12.0	
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)	12.7	
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)	13.6	
ලතින් ඇමරිකානු හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)	14	
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)	11.2	
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)	.6	

සංවර්ධිත කලාපයන්හි තත්වය

Regions	මානව සං. දර්.	ඒක පුද්ගල ආදායම ppp\$
Very High HDI Countries		
High HDI Countries		
Medium HDI Countries		
Low HDI Countries		

සංවර්ධිත කලාපයන්හි තත්වය

Regions	අපේක්ෂිත පාසල් යා යුතු කාලය (වර්ෂ)	පාසල් යන මධ්‍යන කාලය (වර්ෂ)
Very High HDI Countries		
High HDI Countries		
Medium HDI Countries		
Low HDI Countries		

මානව සංවර්ධනයේ ගමන් මග

රට	1990	2000	2010	2014
ශ්‍රී ලංකාව	0.620			0.757
මාල දිවයින	-			0.690
ඉන්දියාව	0.428			0.609
භූතානය	-			0.605
බංගලාදේශය	0.386			0.570
නේපාලය	0.384			0.548
පකිස්තානය	0.399			0.536
ඇෆ්ගනිස්තානය	0.297			0.570

කලාපීය තත්වයන්

කලාපය	1990	2000	2010	2014
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)	0.553			0.686
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)	0.516			0.710
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)	0.651			0.748
ලතින් ඇමරිකානු හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)	0.625			0.748
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)	0.437			0.607
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)	0.400			0.518

සමාජභාවය සංවර්ධන දර්ශකය

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

සමාජභාවය සංවර්ධන දර්ශකය

රට	දර්ශක අගය
ශ්‍රී ලංකාව	
මාල දිවයින	
ඉන්දියාව	
භූතානය	
බංගලාදේශය	
නේපාලය	
පකිස්තානය	
ඇෆ්ගනිස්ථානය	

ජනගහන තත්ත්වයන්

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

දකුණු ආසියානු ජනගහන තත්ත්වයන්

රට	මුළු ජනග. 2014	මුළු ජනග. 2030	ජන.ගවර්.වේග 2010 - 15
ශ්‍රී ලංකාව			
මාල දිවයින			
ඉන්දියාව			
භූතානය			
බංගලාදේශය			
නේපාලය			
පකිස්තානය			
ඇෆ්ගනිස්ථානය			

දකුණු ආසියානු ජනගහන තත්ත්වයන්

රට	අවු. 5ට අඩු ජනගහනය	අවු. 5-14 ජනගහනය	අවු. 65 ට වැඩි ජනගහනය
ශ්‍රී ලංකාව			
මාල දිවයින			
ඉන්දියාව			
භූතානය			
බංගලාදේශය			
නේපාලය			
පකිස්තානය			
ඇෆ්ගනිස්ථානය			

දර්ශනා දර්ශක

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

දරිද්‍රතා ඉමට පහළ ජනගහනය

රට	ජාතික දරිද්‍රතා අගයට පහළ ජනග.	1.25 \$ පහළ ජනගහනය
ශ්‍රී ලංකාව		
මාල දිවයින		
ඉන්දියාව		
භූතානය		
බංගලාදේශය		
නේපාලය		
පකිස්තානය		
ඇෆ්ගනිස්ථානය		

බහුමාණ දරිද්‍රතා දර්ශකය

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

බහුමාණ දරිද්‍රතා ඉමට පහළ ජනගහනය

රට	දරිද්‍රතා අගය	දරිද්‍රතා ඉමට පහළ ජනගහනය
ශ්‍රී ලංකාව		
මාල දිවයින		
ඉන්දියාව		
භූතානය		
බංගලාදේශය		
නේපාලය		
පකිස්තානය		
ඇෆ්ගනිස්ථානය		

ද. ආසියානු අධ්‍යාපන පසුබිම

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ද. ආසියානු ජනගහන තත්ත්වයන්

රට	සාක්ෂරතාව		
	අවු. 15 වැඩි	15-24 කාන්තා	15-24 පිරිමි
ශ්‍රී ලංකාව			
මාල දිවයින			
ඉන්දියාව			
භූතානය			
බංගලාදේශය			
නේපාලය			
පකිස්තානය			
ඇෆ්ගනිස්ථානය			

ද. ආසියානු ජනගහන තත්ත්වයන්

රට	ද්විතියික අධ්‍යා. අවු. 25 වැඩි	ප්‍රාථමික අධ්‍යා. බැහැරවීම් අනු.	පහළම ප්‍රාථමික ගුරු අනුපාතය	ජාතික ආදායමින් වෙන්කරන %
ශ්‍රී ලංකාව				
මාල දිවයින				
ඉන්දියාව				
භූතානය				
බංගලාදේශය				
නේපාලය				
පකිස්තානය				
ඇෆ්ගනිස්ථානය				

අන්තර් කලාපීය අධ්‍යයන තත්ත්වයන්

කලාප	සාක්ෂරතාව		
	අවු. 15 වැඩි	15-24 කාන්තා	15-24 පිරිමි
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)			
නැ.ආසියානු හා පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)			
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)			
ලතින් ඇමරිකානු හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)			
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)			
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)			

අන්තර් කලාපීය අධ්‍යයන තත්ත්වයන්

කලාප	ද්වි. අධ්‍ය. (අවු. 25 වැඩි)	ප්‍රාථ. අධ්‍ය. බැහැර අනු.	පුහුණු ප්‍රාථ. ගුරු අනු.	ජාතික අදා. වෙන් කරන %
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)				
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)				
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)				
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)				
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)				
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)				

දකුණු ආසියාවේ සෞඛ්‍යය තත්ත්වයන්

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

දකුණු ආසියානු සෞඛ්‍යය තත්ත්වයන්

රට	මව් කිරි නොලබන % (පළමු මාස 5)	ළදරු මරණ අනු. (උපත් 1000)	(අවු. 5 අඩු) ළදරු මරණ අනු.
ශ්‍රී ලංකාව			
මාල දිවයින			
ඉන්දියාව			
භූතානය			
බංගලාදේශය			
නේපාලය			
පකිස්තානය			
ඇෆ්ගනිස්ථානය			

දකුණු ආසියානු සෞඛ්‍යය තත්ත්වයන්

රට	HIV ශරීර ගතවූ %	අවු. 60 වැඩියෙන් ජීවත් වන ජනගහනය %
ශ්‍රී ලංකාව		
මාල දිවයින		
ඉන්දියාව		
භූතානය		
බංගලාදේශය		
නේපාලය		
පකිස්තානය		
ඇෆ්ගනිස්ථානය		

දකුණු ආසියානු සෞඛ්‍යය තත්ත්වයන්

කලාප	මව් කිරි නොලබන % (පළමු මාස 5)	ළදරු මරණ අනු. (උපත් 1000)	(අවු. 5 අඩු) ළදරු මරණ අනු.
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)			
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)			
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)			
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)			
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)			
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)			

දකුණු ආසියානු සෞඛ්‍යය තත්ත්වයන්

කලාප	මව් කිරි නොලබන % (පළමු මාස 5)	ලදරු මරණ අනු. (උපන් 1000)	(අවු. 5 අඩු) ලදරු මරණ අනු.
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)			
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)			
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)			
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)			
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)			
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)			

දකුණු ආසියානු සෞඛ්‍යය තත්ත්වයන්

කලාප	HIV ශරීර ගතවූ %	අවු. 60 වැඩියෙන් ජීවත් වන ජනගහනය %
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)		
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)		
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)		
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)		
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)		
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)		

දකුණු ආසියානු රටවල ආදායම් තත්ත්වයන්

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

රට	ද.දේ.නි ppp \$ Bn	ද.දේ. ප්‍රාග්ධන සම්පා. % (GDP)	ඒක පුද්ගල ආදායම ppp
ශ්‍රී ලංකාව			
මාල දිවයින			
ඉන්දියාව			
භූතානය			
බංගලාදේශය			
නේපාලය			
පකිස්තානය			
ඇෆ්ගනිස්ථානය			

රට	රජයේ වියදම (% GDP)	මුළු බදු අනුපාතය (% GDP)
ශ්‍රී ලංකාව		
මාල දිවයින		
ඉන්දියාව		
භූතානය		
බංගලාදේශය		
නේපාලය		
පකිස්තානය		
ඇෆ්ගනිස්ථානය		

කලාපය	ද.දේ.නි ppp \$ Bn	ද.දේ. ප්‍රාග්ධන සම්පා. % (GDP)	ඒක පුද්ගල ආදායම ppp
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)			
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)			
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)			
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)			
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)			
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)			

කලාපය	රජයේ වියදම (% GDP)	මුළු බදු අනුපාතය (% GDP)
අරාබි රාජ්‍යයන් (20)		
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන් (24)		
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන් (17)		
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන් (33)		
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන් (09)		
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන් (46)		

දකුණු ආසියානු පරිසර තත්ත්වයන්

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

රට	ප්‍රාථ. බල ශක්ති සැපයුම		වන ගහනය
	පොසිල ඉන්ධන භාවිත %	පුනර්ජනනීය ශක්ති %	මුළු භූමියේ ලෙස
ශ්‍රී ලංකාව			
මාල දිවයින			
ඉන්දියාව			
භූතානය			
බංගලාදේශය			
නේපාලය			
පකිස්තානය			
ඇෆ්ගනිස්ථානය			

රට	කාබන් විමෝචනය		නැවුම් ජල ක්ෂාරණය
	ඒක පුද්ගල විමෝචන %	වාර්ෂික වර්ධනය %	මුළු පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවල % ලෙස
ශ්‍රී ලංකාව			
මාල දිවයින			
ඉන්දියාව			
භූතානය			
බංගලාදේශය			
නේපාලය			
පකිස්තානය			
ඇෆ්ගනිස්ථානය			

කලාපය	ප්‍රාථ. බල ශක්ති සැපයුම		වන ගහනය
	පොසිල ඉන්ධන භාවිත %	පුනර්ජනනීය ශක්ති %	මුළු භූමියේ ලෙස
අරාබි රාජ්‍යයන්			
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන්			
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන්			
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන්			
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන්			
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන්			

කලාපය	කාබන් විමෝචනය		නැවුම් ජල ක්ෂාරණය
	ඒක පුද්ගල විමෝචන %	වාර්ෂික වර්ධනය %	මුළු පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවල % ලෙස
අරාබි රාජ්‍යයන්			
නැ.ආසියානු පැසිෆික් රාජ්‍යයන්			
යුරෝපා හා මධ්‍යම ආසියානු රාජ්‍යයන්			
ලතින් ඇම. හා කැරිබියන් රාජ්‍යයන්			
ද. ආසියානු රාජ්‍යයන්			
උප සහරා අප්‍රිකානු රාජ්‍යයන්			

“බුද්ධි කලමිඛනයක නවමු මග”

ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවා විවෘත/ සීමිත තරග විභාගය

සාමාන්‍ය දැනීම අමතර කියවීම

ගිනි කඳු යනු මොනවාද ?

අප ජීවත් වන මන්දාකිණිය ක්ෂීරපථය වේ. ක්ෂීරපථයේ සෞරග්‍රහ මණ්ඩලය තුළ ජීවයක් සහිත එකම ග්‍රහලෝකය පෘතුවිය වේ. එකම ජීවය සහිත ග්‍රහලොව නිසා මෙය නිල් ග්‍රහයා ලෙස හැඳින්වේ. පෘතුවිය ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් 04කට බෙදේ. ඒවානම්,

- i ශිලා ගෝලය
- ii ජල ගෝලය
- iii වායු ගෝලය
- iv ජෛව ගෝලය

මේවා අතරින් ශිලා ගෝලය තවත් ස්ථර හතරකට බෙදේ. ඒවා නම්,

- i අභ්‍යන්තර ව්‍යුහය
- ii පෘෂ්ඨය ප්‍රවර්ණය
- iii බාහිර හරය
- iv අභ්‍යන්තර හරය වේ.

මෙම උපස්ථර එකින් එක වෙන්වන සීමාව “අසන්තතිය / Discontinuty” ලෙස හැඳින්වේ. පෘෂ්ඨය මත මතුපිට පිහිටි ස්ථරය සමහර තැන් වලදී 15 km පමණ ද සමහර තැන් වලදී 40 km ද වේ. මෙම උප ස්ථරය සියල් හා සිග්මා ලෙස ස්ථර දෙකකට බෙදෙන අතර පෘෂ්ඨය මතුපිටින් සියාල් ස්ථරය පිහිටා ඇත. සියාල් ස්ථරයේ පදාර්ථමය වශයෙන් සිලිකන් හා ඇලුමිනියම් ප්‍රමුඛ වන අතර සාමාන්‍ය ගණත්වය 2.7 ක් පමණ වේ. සීමාග් උපස්ථරය සිලිකන් හා මැග්නීසියම් ප්‍රමුඛ වන බැවින් සාපේක්ෂ වශයෙන් ගණත්වය ඉහළ වේ. එනම් එය 3.0 ඉක්මවයි. සීමාග් ස්ථරයෙහි පහළ සීමාවේදී 500 °C අංශකයක පමණ උෂ්ණත්වයක් ඇත.

සියාල් සහ සීමාග් ස්ථර වල පවතින ඝනත්වයේ අසමානකම් හේතුවෙන් සියාල් ස්ථරය සීමාග් ස්ථරය මත පාවෙමින් පවතී. 1908 දී එන්. බී. ටේලර් විසින් හා 1910 දී ඇල්ෆ්‍රඩ් චෙග්නර් නමැති විද්‍යාඥයින් විසින්ද 16 වන සියවසේ සිට වර්ථමානය දක්වා සිදු කරනු ලබන මොහොව් (MOHO) කැනිම් තුළින්ද සොයාගත් පරිදි පෘතුවිය “භූකාරක තැටි” (plate Tectonic) කිහිපයකට කැඩී පවතින්නේ මෙම උපස්ථරවල ස්වභාවය නිසාය.

ප්‍රාවරණය නම් වූ උපස්ථරය 2900 km පමණ ගැඹුරෙහි පිහිටි ගටෙන්බර්ග් ආසන්නය දක්වා විහිදෙයි. මෙහි ඉහළ සීමාවේ උෂ්ණත්වය 500 C° අංශක පමණද පහළ සීමාවේදී 1000 C° අංශකයක් තරම් ඉහල අගයක් ගනී. මෙම උපස්ථරයේ ඝනත්වය 5.0 ඉක්මවයි. මෙම අධික උෂ්ණත්වය නිසා මෙම ස්ථරයේ පදාර්ථමය ස්වභාවය සුවිකාර්යය ගුණයෙන් යුක්තය. මෙහි පෘතුවි අභ්‍යන්තරයේ සිට නිකුත් වන තාපධාරා බලපෑමට ලක්වීමෙන් අධික ලෙස ගිනියම් වී දියර බවට පත් වී තිබෙන මැග්මා කුටීර නම් කුටීර පවතී. පෘතුවි අභ්‍යන්තරයෙන් නිකුත් වන භූ කම්පන තරංග ධාරා ඒකරාශී වී භූ කම්පාවෙන් ඇතිවෙන හානිය පිහිටා තිබෙන්නේද මෙම ප්‍රාවරය තුළය.

ගිනිකඳු යනු කුමක්දැයි හඳුනා ගැනීමේදී පෘතුවිය සමන්විත වන භූ තැටි පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. ඉපැරණි මතයට අනුව පෘතුවිය මීට වසර දශලක්ෂ ගණනාවකට පෙර පැරපියාව නම් වූ තනි මහද්වීපයක් ලෙස පැවත සංවහන ධාරාවල බලපෑමෙන් උතුරට හා දකුණට කැඩී ගිය බවත් උතුර අංශාරලන්නය හා දකුණු ගොන්ඩ්වානාලන්නය නම් වන බවත් ඒ මැද පිහිටි මුහුදු තේනිස් මුහුදු ලෙසත් ඇල්ෆ්‍රඩ් චෙග්නර් මහද්වීප පලවන කල්පිතය මගින් දකුණු ලැබීය. කෙසේ වුවද වර්තමානයේ මෙය යල් පැහැගිය මතයක් ලෙස සැලකේ.

කෙසේ වුවද වර්තමානයේ Moho කැනිම් වලට අනුව පෘතුවිය ප්‍රධාන වශයෙන් භූ තැටි 07 කට බෙදා දක්වා ඇත. ඒවා නම්,

- i ගොන්ඩ්මානාලන්තය
- ii අංගාරලන්තය
- iii පැසිපික් තැටිය
- iv යුරේමියා තැටිය
- v ඉන්දියා තැටිය
- vi අප්‍රිකා තැටිය
- vii උතුරු ඇමරිකා තැටිය ඒවා වේ.

මෙම හූ තැටි ගැටෙන හෝ විතැන් වෙන ප්‍රධාන මායිම් ලෙස

- පැසිපික් නගරය වටා කලාපය
- මධ්‍යම අත්ලන්තික් සාගර පතුල් කලාපය
- මධ්‍යධරණී මුහුදු රතු මුහුද හා නැගෙනහිර අප්‍රිකා කලාපය
- මැද පෙරදිග සිට හිමාලය කඳුවැටි ඔස්සේ චීනය දෙසට පැතිරෙන මධ්‍යම ආසියා කලාපය

මේ අනුව ගිනි කන්දක් යනු,

පෘතුවියේ අභ්‍යන්තර හරය තුළින් උපත ලබන විකිරණ හා තාප සංවහන ධාරා අධික පීඩනයක් ඔස්සේ ඉහළට ගලා අවුත් ප්‍රාවරණය තුළ වූ මැග්මා කුටීර ගිනියම් කරවන අතර එහි අධික පීඩනය හේතුවෙන් යමහල් හෙවත් ගිනිකඳු නිර්මාණය වීම වේ.

ගිනි කඳු බොහෝ විට නිර්මාණය වන්නේ පෘතුවියේ ඉහතින් සඳහන් කරන ලද හූ තැටි දෙකක් එකිනෙකට ගැටෙන ස්ථාන වලය. මෙම ස්ථාන වල ගිනිකඳු මෙන්ම හූ කම්පන සිදු වන සක්‍රීය කලාපයක් ලෙසද හඳුන්වාදිය හැකිය. කෙසේ වුවද සමහර ගිනිකඳු පෘතුවි අභ්‍යන්තර තාප කේන්ද්‍ර පදනම් කරගෙන හූ තැටි මධ්‍යයෙහිද පිහිටිය හැකිය. මෙයට කදිම නිදසුනක් ලෙස පැසිපික් සාගර පතුල් ඇති මොනාලෝ ආ හා නිලෝවි ආ ගිනිකඳු දැක්විය හැකිය.

ගිනි කඳු වර්ගීකරණය

විවිධ කරුණු පදනම් කරගෙන ගිනිකඳු වර්ගීකරණය සිදුකර ඇත. ඒවායේ වර්ගීකරණයන් පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

ලවා ඝනිභවනය වන කලාප අනුව යමහල්/ ගිනිකඳු කොටස් දෙකකි. ඒවානම්

- i නිශ්ක්‍රාන්තික යමහල්/ ගිනිකඳු
- ii අක්‍රාන්ත යමහල් / ගිනිකඳු

I නිශ්ක්‍රාන්ත ගිනි කඳු

පෘතුවි අභ්‍යන්තරයේ ප්‍රාවරණය කලාපයේ සිට පැමිණෙන ලවා කබොලේ ඇති පාෂාණ තැටි මායිම් විභේද ආදී දුර්වල ස්ථාන ඔස්සේ පැමිණ නිර්මාණය වූ කඳු ගැට/ කේතුරුපාකාර ලක්ෂණ නිශ්ක්‍රාන්ත ගිනිකඳු වේ.

නිශ්ක්‍රාන්ත ගිනිකඳු විවිධාකාර වූ හැඩයන්ගෙන් යුක්තය. යමහලක හැඩය තීරණය කිරීම කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන සාධක 02 කි.

- a. ලවා වල අඩංගු රසායනික ද්‍රව්‍ය වල ස්වභාවය
- b. ලවා විධාරණයේදී පිපිරීමක් සිදුවේද සිදුනොවේද යන්න මත වේ.

නිශ්ක්‍රාන්ත යමහල් තවත් උපකොටස් කිහිපයකට බෙදේ. ඒවා පහත පරිදි වේ.

- යමහල් අළු කේතුව

මෙය සිරස් වර්ධනයක් සහිත ගිනි කන්දකි. ලවා හා අළු ස්ථර කිහිපයකින් නිර්මාණය වී ඇත. සිලිකා ප්‍රමාණය ඉහළ බැවින් ලවා වල උකු ස්වභාවයක් ඇත.

උදා : මෙක්සිකෝවේ පැරකුටීන්, ඉතාලියේ විසුචියස්, පිලිපීනයේ පිහාටු බෝ

- භාෂ්මික ලාචා පලිහ (පලිස් යමහල්)

මෙය තිරස් වර්ධනයක් පෙන්වයි. විශාල ප්‍රදේශයක පැතිර පවතී. යකඩ යකඩ ප්‍රතිශතය ඉහළ වේ. ලාචා දුව ස්වභාවයක් ගනී. ඔහුලව පැසිපික් සාගරය ආශ්‍රිතව දැකගත හැකිය.

උදා : මොනා ලෝ ආ, කිලෝ ඉ ආ

- අමිල ලාචා ශිඛර

උත්තල ස්වභාවයක් ගනී. මෙම යමහල් කේතු සුළු පිපිරීම් සහිතව ලාචා විධාරණය වීමෙන් නිර්මාණය වේ. සිලිකා ප්‍රතිශතය ඉහළය. ලාචා උකු ස්වභාවයක් ගනී.

උදා : ඇමරිකාව ශාන්ත හෙලේනා, අප්‍රිකාව කිලිමන්ජාරෝ

- සංයුක්ත යමහල්

විවර කිහිපයක් සහිත ගිනිකඳු වේ. ලාචා ප්‍රමාණය අධිකය. ප්‍රධාන පීදායෙන් ලාචා විධාරණය වේ. කුඩා පීදා වලින්ද ලාචා ගලා යයි.

උදා : සිසිලි දූපත එටිනා
මෙක්සිකෝව ප්‍රදියදෝ ගිනි කඳු

- යමහල් කල්දේරාව හා යමහල් මුවපල්

යමහල ප්‍රබල පිපිරීමකට ලක්වීමෙන් යමහල් මුඛයේ කොටස් ලාචා කුටීරී ලාචා බෝම්බ වශයෙන් වායු ගෝලයට එක් වේ. මේ නිසා පුළුල් බේසමක් ලෙස නිර්මාණය වූ මුඛ කල්දේරා දැකිය හැකිය.

උදා : ජපානයේ ආසෝ මෙය ලොව විශාලතම මුඛ කල්දේරාව නම් වේ.

කල්දේරාවට ජලය එක් වීමෙන් පසුව විල් නිර්මාණය වේ.

උදා : මිටිකාකා විල, ඉන්දුනීසියාව ටෝබා විල

- යමහල් ජලනය

තුඩක ස්වරූපයෙන් නිර්මාණය වී ඇති ගිනි කඳු වේ.

උදා : මාරිනික් දූපතේ පෙලි ගිනි කන්ද

- ලාචා සානු හා ලාචා ගුහා

ගිනිකඳු වලින් පිටවන ලාචා පුළුල් ප්‍රදේශයක ගලා යාමෙන් මේවා නිර්මාණය වේ.

උදා : සයිබීරියානු සානුව, කොලොම්බියා සානුව

- උණුදිය උල්පත් හා ගිසර

යමහල් කලාප වල පෘතුවි අභ්‍යන්තරයේ දැඩි උණුසුම් පාෂාණ ස්ථර අතරින් ජලය ඉහළට විහිදීමෙන් ගිසර හා උණුදිය උල්පත් නිර්මාණය වේ.

මේවා වැඩි වශයෙන් නවසීලන්තය, ඇලස්කාව, අයිස්ලන්තය, සයිබීරියා රටවල දැකිය හැකිය.

i අක්‍රාන්ත යමහල්

පෘතුවිය අභ්‍යන්තරයේ සිට පැමිණෙන ලාචා පෘතුවි පෘෂ්ඨය මතුපිටට නොපැමිණ අභ්‍යන්තර පාෂාණ ස්ථර ඔස්සේ ගලා යාමෙන් අක්‍රාන්ත යමහල් නිර්මාණය වේ. පෘතුවි අභ්‍යන්තර පීඩනය අඩුවීම, ලාචා ගමන් කරන මාර්ගය අශ්‍රිතව නද පාෂාණ තිබීම මීට හේතු වේ. කාලයත් සමඟම ජලය, ග්ලැසියර් හා සුළඟ වැනි නග්නීකරණ බලවේග හේතුවෙන් මතුපිට පෘෂ්ඨ නට්ටු බාදනය වූ පසු මෙවැනි අක්‍රාන්ත යමහල් පෘතුවි තලය මත දර්ශනය වේ.

අක්‍රාන්ත යමහල් ආශ්‍රිත නිර්මාණය වන භූරූප පහත පරිදි වේ.

වයිකඩ	ආස්තරය	බැනෝලිතය
ලැකොලිතය හා ලිඩර්ගස්	නලිසෙල/ලොපොලිත	

ගිනිකඳු වල සක්‍රියභාවය අනුවද ගිනිකඳු වර්ගීකරණය සිදුකළ හැකිය. ඒ අනුව ගිනිකඳු වර්ග තුනකට දැක්විය හැකිය. ඒවා පහත පරිදි වේ.

01. සක්‍රීය ගිණිකඳු

නිතර ක්‍රියාත්මක වන ගිණිකඳු වේ. මේවා වර්ෂ කිහිපයකට වරක් හෝ වසරකට කිහිපවරක් සක්‍රීය වේ.

02. නිදන යමහල්

එක් වරක් විධරණය වී වර්ෂ 10-15 කට පසුව නැවත සක්‍රීය වන ගිණිකඳු වේ.

03. අක්‍රීය යමහල්

මේවා මළ යමහල් ලෙස හැඳින්වේ. නැවත ක්‍රියාකාරී නොවන ගිණිකඳු වේ.

ගිණිකඳු වල හිතකර බලපෑම

01. යකඩ, නිකල්, මැග්නීසියම් වැනි ඛනිජ පසට මිශ්‍ර වීම නිසා සාරවත් පසක් නිර්මාණය වීම.

02. නිර්මාණය වන සාරවත් පස් තරිඳු වල වගා කිරීමෙන් කෘෂිකර්මාන්තය සංවර්ධනය වීම.

03. ගීසර හා උණුදිය උල්පත් ආශ්‍රිතව සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු වීමෙන් ආර්ථික වාසි ලැබීම.

04. භූ තාප බල ශක්තියෙන් ශීත රටවල හරිතාගාර පවත්වා ගැනීම.

05. යමහල් ආශ්‍රිතව ඉහළ භූතාපය යොදා ගනිමින් බලශක්ති නිපදවීම හරහා බලශක්ති අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම.

ලෝකයේ උසම ගිණිකඳු

- 01. මොනා ලෝ ආ - හවායි හි පිහිටා ඇති අතර උස මීටර් 9000
- 02. විම්බරාසෝ - ඉක්වදෝරයේ පිහිටා ඇති අතර මීටර් 6267 ක් උසය.
- 03. ග්‍රාලානිරි - චිලී හි පිහිටා ඇත. උස මීටර් 6060
- 04. ලස්නාර් - චිලී හි පිහිටා ඇත. උස මීටර් 5999
- 05. කොට පැක්ස් - ඉක්වදෝරයේ පිහිටා ඇත. උස මීටර් 5897
- 06. කිලිමන්ජාරෝ - ටැන්සනියාවේ පිහිටා ඇත. උස මීටර් 5894
- 07. මිස්ටි - ජේරු රාජ්‍යයේ පිහිටා ඇත. උස මීටර් 5820
- 08. කයම්බේ - ඉක්වදෝරයේ පිහිටා තිබේ. උස මීටර් 5790
- 09. සික්ලල්ටොපෙක් - මෙක්සිකෝවේ පිහිටි ගිණිකන්දකි. උස මීටර් 5700
- 10. ටුපෙන්ගැට්ටෝ - චිලීහි පිහිටා ඇත. උස මීටර් 5640

මහද්වීප වශයෙන් ප්‍රධාන වන ගිණිකඳු

- 01. ෆුජි ගිණිකන්ද - ආසියානු මහද්වීපයේ විශාලතම ගිණිකන්ද වන මෙය ජපානයේ පිහිටා ඇත. උස මීටර් 3776 ක් වේ.
- 02. මවුන්ට් මේරු ගිණිකන්ද - ටැන්සනියාවේ පිහිටා ඇති මෙම ගිණි කන්ද අප්‍රිකානු මහද්වීපයට අයත් වේ.
- 03. එල්බ්‍රස් ගිණිකන්ද - රුසියාවේ පිහිටි මෙම ගිණිකන්ද යුරෝපා මහද්වීපයේ ප්‍රධාන ගිණිකන්ද වේ. උස මීටර් 4741 කි.
- 04. ඩෙල්කැප් ෂීල්ඩ් - එක්සත් ජනපදයේ පිහිටි මෙම ගිණිකන්දේ උස මීටර් 2095 කි. උතුරු ඇමරිකා මහද්වීපයේ පිහිටා ඇත.
- 05. මවුන්ට් හේගන් - ඕස්ට්‍රේලියානු මහද්වීපයේ පිහිටා ඇති අතර පැපුවා නිව්ගිනියාමට අයත්ය. උස මීටර් 1677 ක් වේ.
- 06. මවුන්ට් අර්වස් - ඇන්ටාර්ටික් මහද්වීපයේ පිහිටි මෙම ගිණිකන්දේ උස මීටර් 3794 කි.
- 07. අරේනල් - කෝස්ටරිකාවට අයත් මෙම ගිණිකන්ද මීටර් 1657 ක් උසය. එය දකුණු ඇමරිකා මහද්වීපයට අයත්ය.